

Om man nu vil sige, at de da vedtagne Kirkelove er en Kirkeforfatning eller bare almindelige Love, er for mig ligegyldigt. Sagen er den, at vi har faaet en Lovgivning paa Kirkens Omraade. Fra en enkelt Side er det nu sagt, at disse Kirkelove er tilfredsstillende, dem maa vi arbejde med og se, hvorledes de vil virke ude i Livet. Man siger, at disse Kirkelove er tilfredsstillende, og at man ikke for Tiden kan deltage i en Forhandling, der maaske vil gaa paa tværs af disse Love, som man anser for tilstrækkelige. Det kan vi fra vor Side aldeles ikke anerkende. Vi mener nemlig, at til Trods for, at disse Kirkelove har givet Kirken og Kirkens Folk noget af den Ret tilbage, som de efter Grundloven kunde have Krav paa, og som de ogsaa før havde haft, er der dog paa ikke saa faa Punkter endnu Forhold til Stede, som ikke er afklarede, og som muligvis gennem Nedsættelse af et saadant Udvalg og gennem Forhandling mellem Repræsentanter for Kirken og for Lovgivningsmagten kunde blive afklaret. Ved disse Kirkelove fik Menighedsraadene betydelig Indflydelse paa flere Forhold, deriblandt ogsaa paa Bispevalget — det indrømmer vi —, men ikke desto mindre er jo endnu den øverste Myndighed en politisk Minister, og derfor vil Kirkens Forhold, ogsaa dens indre Anliggender, meget let kunne blive en Kastebold for partipolitiske Strømninger og partipolitisk udnævnte Minister; de kan ikke alene blive Kastebold for forskellige Minister, men de kan ogsaa blive det for den samme Minister. Det har vi jo egentlig allerede faaet at se, idet den højtærede Kirkeminister i Fjor handlede, syntes vi, saaledes som Kirkens Tarv maatte kræve det, ud fra, som Ministeren selv sagde, et fuldstændig politisk Synspunkt, medens vi ikke synes, at den samme Minister i Aar handler paa samme Maade. Vi mener, at det er noget uheldigt, at der ikke blot kan fremkomme saadanne Vilkaarligheder ved Ministerskifter, men ogsaa, naar den samme Minister beklæder det høje Embede.

Der blev under Behandlingen af dette Lovforslag i Fjor udtalt her i Salen, saa vidt jeg husker først af Ordføreren for Venstre: Kirken sit og Staten sit. Denne Udtalelse optog den højtærede Minister, idet han sagde, at det var i Virkeligheden ogsaa dette, han vilde. Og naar nu den højtærede Minister ogsaa i Dag har sagt, at dette Lovforslag i Virkeligheden falder sammen med Socialdemokratiets Program, ja, saa ved jeg godt, at det fra anden Side vil blive sagt: Vi forstaaer ikke, hvorledes man særlig fra

konserverativ Side kan give dette Lovforslag sin varme Tilslutning, thi det, Socialdemokratiet særlig vil, er jo en fuldstændig Adskillelse af Kirkens og Statens Anliggender, det vil altsaa helt og fuldt gennemføre dette: Staten sit og Kirken sit, medens man fra konservativ Side vil noget andet. Jeg vil dertil sige, at naar vi giver dette Lovforslag vor Tilslutning og ikke alene det, men i Aar har følt det som paatrængende nødvendigt, at Lovforslaget igen blev fremsat her i Tinget, for at det om muligt kunde blive ophøjet til Lov, saa er det ud fra den samme Betragtning. Vi ønsker ogsaa at give Staten sit og Kirken sit, men vi tror ikke paa, at Øjeblikket er kommet, da en fuldstændig Adskillelse af Kirke og Stat vil gavne det danske Folk og særlig gavne det Arbejde, der nu gøres — og som vi fuldt ud anerkender har gode Kaar — i vor Folkekirke. Men jeg forstaaer ikke, hvorfor ikke Venstre, som deler Opfattelse med os, naar vi ikke ønsker Folkekirken og Staten adskilt, kan følge med os, som Ministeren ogsaa rigtigt udtalte i Fjor, et Stykke frem ad Vejen, for selv Venstres Ordfører i dette Ting udtalte jo i Fjor, at den Dag muligvis vilde komme — jeg tror, den vil og maa komme —, da disse to Faktorer maa og skal skilles. Vi tror ikke paa, at Dagen er inde til at gøre det, men vi tror derimod paa, at alle vi, som gerne vil være med til at sige: Kirken sit og Staten sit, bør kunne følges ad et Stykke ud ad Vejen. Og hvorfor skulde vi saa ikke kunne gøre dette nu og prøve at se, hvor langt vi kan naa frem paa denne Maade?

Mit Parti ønsker, at Kirken maa blive frigjort saa meget fra Statens Indgriben, at den faar Lov til selv at ordne sine indre Anliggender, uden at Staten griber ind og siger: saadan og saadan. Nu kan man spørge: Ja, men er der i det hele taget nogen Fare i den Retning, især nu, da vi har faaet de Kirkelove, vi har? Ja, her er jeg igen enig med Ministeren i det uheldige i, at der netop i vore Dage er Forhold vedrørende Kirkens indre Anliggender, som man kommer til Lovgivningsmagten og til Staten om at faa ordnet. Vi kan nemlig ikke fra vor Side anerkende, at en Mand, som rører ved, ja, ikke alene rører ved, men aabent erkender, at han ikke tror paa den Bekenndelse, som den evangelisk-lutherske Kirke her i Landet vedkender sig, og som det er dens grundlovsmæssige Ret at hvile paa, faar Lov til at staa i Folkekirken. Det gjorde den højtærede Minister heller ikke i Fjor, og derfor var det ogsaa, denne Mand gik ud. Men nu i Aar ser man, at Ministeren fremsætter et Lovforslag i Folketinget, efter